

Bruksela, 15 października 2025 r.
(OR. en)

14031/25

COHAFA 80	ENV 1019
DEVGEN 175	COEST 752
FIN 1210	MAMA 241
PROCIV 127	MOG 121
COJUR 73	COAFR 272
ALIM 10	COASI 124
SAN 634	COLAC 162
EDUC 384	RELEX 1298

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	1 października 2025 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Dotyczy:	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Sprawozdanie roczne dla Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące operacji pomocy humanitarnej finansowanych w 2024 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 562 final.

Załącznik: COM(2025) 562 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 1.10.2025 r.
COM(2025) 562 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**Sprawozdanie roczne dla Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące operacji pomocy
humanitarnej finansowanych w 2024 r.**

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Sprawozdanie roczne dla Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące operacji pomocy humanitarnej finansowanych w 2024 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie.....	2
2.	Ogólny kontekst udzielania pomocy	2
2.1.	Wschodnie sąsiedztwo i Turcja	4
2.2.	Bliski Wschód i Afryka Północna	5
2.3.	Azja Południowo-Zachodnia i Półwysep Arabski.....	5
2.4.	Afryka Wschodnia i Południowa.....	5
2.5.	Afryka Zachodnia i Środkowa oraz Wielkie Jeziora.....	6
2.6.	Azja Południowo–Wschodnia i region Pacyfiku.....	6
2.7.	Ameryki i region Karaibów	6
3.	Udzielanie odpowiedniej i skutecznej pomocy humanitarnej ludności dotkniętej kryzysami	7
4.	Przegląd wszystkich zewnętrznych ocen przeprowadzonych w odniesieniu do konkretnych operacji	10
5.	Powiązane strony.....	10

1. WPROWADZENIE

W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono najważniejsze działania i osiągnięcia Unii Europejskiej w obszarze pomocy humanitarnej w 2024 r. zrealizowane za pośrednictwem Dyrekcji Generalnej ds. Prowadzonych przez UE Operacji Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej (ECHO) Komisji Europejskiej. Sprawozdanie przygotowano zgodnie z art. 19 rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/96 z dnia 20 czerwca 1996 r. dotyczącego pomocy humanitarnej, który nakłada na Komisję obowiązek przedstawiania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania rocznego wraz z podsumowaniem działań sfinansowanych w ciągu poprzedzającego roku.

Zadaniem DG ECHO jest **działanie na rzecz ratowania i ochrony życia, zapobiegania ludzkiemu cierpieniu i jego łagodzenia, a także ochrony integralności i godności ludzkiej osób należących do populacji dotkniętych zagrożeniami naturalnymi lub katastrofami spowodowanymi przez człowieka**, do których dochodzi w UE lub poza jej granicami. W ramach tego nadrzędnego celu DG ECHO działa zarówno jako darczyńca pomocy humanitarnej UE, jak i jako podmiot zajmujący się reagowaniem kryzysowym. Występuje również jako organ koordynujący i ułatwiający przeprowadzanie operacji ochrony ludności na szczeblu UE za pośrednictwem Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (UMOL), który działa w znacznym stopniu poza UE w celu zapewniania pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych i pomocy humanitarnej. W związku z tym UMOL stanowi uzupełnienie działań DG ECHO w zakresie pomocy humanitarnej opisanych w niniejszym dokumencie. Działania DG ECHO przyczyniają się do realizacji priorytetów politycznych Komisji: (i) silniejszej pozycji Europy na świecie, (ii) Europejskiego Zielonego Ładu oraz (iii) promowania naszego europejskiego stylu życia, a także, w przyszłości: (i) nowej epoki dla obrony i bezpieczeństwa w Europie, (ii) utrzymania naszej jakości życia: bezpieczeństwo żywnościowe, woda i przyroda oraz (iii) globalnej Europy – wykorzystanie naszej siły i partnerstwa.

Działając za pośrednictwem DG ECHO, UE udziela pomocy humanitarnej osobom potrzebującym na całym świecie, kierując się zasadami humanitarnymi, **tj. zasadą humanitaryzmu, bezstronności, niezależności, neutralności** i niedyskryminacji – zapisanymi w art. 214 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – oraz w Konsensusie europejskim w sprawie pomocy humanitarnej¹. UE udziela pomocy humanitarnej osobom najbardziej potrzebującym, niezależnie od ich narodowości, religii, płci, pochodzenia etnicznego czy przynależności politycznej. Dotyczy to również w szczególności potrzeb kobiet, dzieci, osób starszych, chorych i osób z niepełnosprawnościami².

2. OGÓLNY KONTEKST UDZIELANIA POMOCY

Rok 2024 był kolejnym rokiem charakteryzującym się wysokimi potrzebami humanitarnymi na całym świecie. Według globalnego przeglądu pomocy humanitarnej ONZ (OCHA) z 2024 r.³ szacuje się, że pomocy doraźnej i ochrony potrzebuje **prawie 300 mln osób** na całym świecie. Szacuje się, że 122,6 mln osób na całym świecie zostało

¹ [Wspólne oświadczenie Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie, Parlamencie Europejskim i Komisji Europejskiej \(2008/C 25/01\).](#)

² Zgodnie z [Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych](#), której UE jest stroną.

³ [Globalny przegląd pomocy humanitarnej z 2024 r. \[EN/AR/FR/ES\] | OCHA.](#)

przymusowo przesiedlonych w wyniku konfliktów siłowych, katastrof spowodowanych przez człowieka, zagrożeń naturalnych i skutków zmiany klimatu. Około 295,3 mln osób w 53 krajach lub terytoriach doświadcza wysokiego poziomu poważnego braku bezpieczeństwa żywnościowego⁴. Dzieci nadal należą do grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, a nasilające się tendencje do **poważnej przemocy wobec nich** w sytuacjach konfliktów zbrojnych są szczególnie niepokojące.

Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie nadal miała niszczyielski wpływ na ludność cywilną. Pomocy humanitarnej potrzebowało ponad 14,6 mln Ukraińców. W Strefie Gazy potrzeby humanitarne są ogromne we wszystkich sektorach. Cała ludność Strefy Gazy (2,1 mln) jest narażona na ryzyko związane z bezpieczeństwem i ochroną oraz głodem. W całym Sudanie 24,6 mln osób – ponad połowa ludności – boryka się z poważnym brakiem bezpieczeństwa żywnościowego, a głód występuje tam na co najmniej pięciu obszarach. Złożone kryzysy w Mjanmie/Birmie, Afganistanie, Haiti, Demokratycznej Republice Konga i w Rogu Afryki oraz przedłużające się kryzysy w regionie Sahelu, Jemenie, Kolumbii i Wenezueli jeszcze bardziej uwypuklają ogromne wyzwania stojące przed grupami ludności znajdującymi się w trudnej sytuacji na całym świecie. Te konflikty i kryzysy są dodatkowo napędzane niestabilnością, nieudolnym sprawowaniem rządów, ubóstwem strukturalnym i ciągłymi powszechnymi **naruszeniami międzynarodowego prawa humanitarnego**.

Dostarczanie pomocy humanitarnej nadal stanowi wyzwanie ze względu na pogłębiającą się lukę w finansowaniu i obawy dotyczące bezpieczeństwa pracowników organizacji humanitarnych. Luka w finansowaniu między potrzebami humanitarnymi a dostępnymi zasobami wzrosła z niedoboru w wysokości 36,8 mld USD w 2023 r. do deficytu w wysokości 38,5 mld USD na koniec 2024 r.⁵ Personel humanitarny boryka się również z **nieprzewidywalnością, niestabilnością, brakiem bezpieczeństwa i lekceważeniem międzynarodowego prawa humanitarnego**. Rok 2024 był najtragiczniejszym rokiem dla pracowników pomocy humanitarnej – na całym świecie zginęło ich 281⁶. **Ograniczony dostęp lub odmowa dostępu** utrudniają dostarczanie pomocy osobom potrzebującym i utrudniają wdrażanie niezbędnych środków kontroli, takich jak monitorowanie na miejscu i ocena potrzeb.

Pomimo tych **wyzwań** Komisja **zdołała zrealizować postawione przed nią cele** zgodnie z priorytetami i głównymi działaniami przedstawionymi w komunikacie Komisji w sprawie operacji humanitarnych UE, przyjętym w marcu 2021 r.⁷ W 2024 r. pomoc humanitarna UE obejmowała opartą na potrzebach i zasadach pomoc nadzwyczajną i wsparcie w zakresie gotowości na wypadek klęsk żywiołowych na rzecz ludności w 116 państwach na całym świecie; pomoc ta ukierunkowana była na osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji⁸.

UE i jej państwa członkowskie są razem jednym z głównych darczyńców pomocy humanitarnej na świecie, zapewniając około 27,4 % światowego wkładu w pomoc

⁴ [Sprawozdanie na temat kryzysów żywnościowych na świecie z 2025 r. | FSIN i GNAFC, 2025, GRFC 2025, Rzym.](#)

⁵ [Défis Humanitaires, Podsumowanie: Niedostateczna realizacja? Finansowanie pomocy humanitarnej i reforma – Défis Humanitaires.](#)

⁶ [2024 najtragiczniejszym rokiem w historii dla pracowników organizacji pomocowych – informuje Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Pomocy Humanitarnej | Wiadomości ONZ.](#)

⁷ [Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie operacji humanitarnych UE: nowe wyzwania, te same zasady. COM\(2021\) 110 final.](#)

⁸ Aby wspierać oparte na dowodach podejście do mapowania i analizy kontekstowej ryzyka i potrzeb, Komisja wykorzystuje forum [INFORM](#).

humanitarną. Komisja zapewnia 8 % światowego finansowania pomocy humanitarnej⁹. Początkowy budżet ustalono na poziomie **1,89 mld EUR** w 2024 r., co umożliwiło UE interweniowanie w przypadku kryzysów humanitarnych na dużą skalę – w tym w Ukrainie, Palestynie¹⁰ i Sudanie – oraz przeznaczenie 22 % początkowego budżetu na zapomniane kryzysy o poważnym i przedłużającym się charakterze, w przypadku których poziom międzynarodowej pomocy dla ludności dotkniętej nimi jest niewystarczający, np. na Filipinach, Haiti, w Mozambiku czy w przypadku kryzysu zachodniosaharyjskiego. Po kilku zwiększeniach budżetu¹⁰ ostateczny budżet roczny na 2024 r. przekroczył **2,5 mld EUR**. Na przestrzeni roku został on kilkakrotnie zasilony dodatkowymi funduszami pochodzącymi z następujących źródeł:

- rezerwa na pomoc nadzwyczajną na łączną kwotę 573 mln EUR, co stanowi 23 % ostatecznego budżetu UE na pomoc humanitarną. Środki te wykorzystano na udzielenie dodatkowej pomocy w odpowiedzi na kryzysy żywnościowe w różnych krajach afrykańskich i w Afganistanie, przemoc na Bliskim Wschodzie, złożony kryzys w Sudanie i jego skutki uboczne dla krajów sąsiadujących, rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie oraz kryzys przesiedleńczy w Wenezueli;
- przesunięcia z instrumentów działu VI w celu zaradzenia kryzysom w Libanie i Sudanie Południowym (10,37 mln EUR);
- VAH – *Virement d'Aide Humanitaire* (art. 30 ust. 2 rozporządzenia finansowego), które są niewykorzystanymi środkami z instrumentów działu VI w celu reagowania na nowe kryzysy po 1 grudnia 2024 r.; 3,3 mln EUR przeznaczono na wykorzystanie w Syrii po upadku reżimu Asada;
- dochody ponownie przeznaczone na określony cel pochodzące z odzyskanych środków (2,5 mln EUR).

Komisja współpracuje z **około 220 partnerami**, z których 127 uzyskało środki finansowe na podstawie umów podpisanych w 2024 r. (zob. wykaz w załączniku II). 42 % środków rozdysponowanych w 2024 r. trafiło do organizacji pozarządowych (NGO), 47 % do agencji ONZ, 10 % do organizacji międzynarodowych, a 0,5 % do organizacji rządowych. W załączniku I przedstawiono środki budżetowe przeznaczone na pomoc związaną z głównymi kryzysami, w odniesieniu do których Komisja podejmowała działania w 2024 r. Najważniejsze działania w poszczególnych regionach świata można podsumować w następujący sposób:

2.1. Wschodnie sąsiedztwo i Turcja

Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie wywarła niszczycielski wpływ na miliony obywateli Ukrainy, powodując śmierć i cierpienie ludności cywilnej, masowe przesiedlenia i zniszczenia infrastruktury krytycznej na dużą skalę. Spowodowało to duże potrzeby humanitarne. Sytuacja na obszarach znajdujących się bliżej linii frontu i znajdujących się pod kontrolą wojskową Rosji pozostaje niezwykle niestabilna – w 2024 r. wsparcia humanitarne potrzebowało ponad 14,6 mln osób. Jeżeli chodzi o sąsiednią Mołdawię, w 2024 r. kraj ten przyjął około 130 000 ukraińskich uchodźców. W 2024 r. Turcja przyjęła około 3,1 mln Syryjczyków objętych tymczasową ochroną, a także 300 000 zarejestrowanych uchodźców i osób ubiegających się o azyl z innych krajów, głównie Afganistanu, Iraku, Iranu i Somalii. W odpowiedzi na rosyjską wojnę

⁹ Usługa śledzenia finansowego OCHA [Financial Tracking Service](#).

¹⁰ Użycia określenia Palestyna nie należy interpretować jako uznania Państwa Palestyny i pozostaje ono bez uszczerbku dla indywidualnych stanowisk państw członkowskich w tej kwestii.

napastniczą przeciwko Ukrainie Komisja udostępniła łącznie 165 mln EUR, a dodatkowe 56,2 mln EUR przeznaczono dla Mołdawii, Turcji, wschodniego sąsiedztwa, Bałkanów Zachodnich i Azji Środkowej.

2.2. Bliski Wschód i Afryka Północna

Masowa eskalacja przemocy na Bliskim Wschodzie doprowadziła do zniszczeń na dużą skalę w Strefie Gazy i doprowadziła do katastrofalnego kryzysu humanitarnego o bezprecedensowej skali i dotkliwości. Przez cały 2024 r. cała ludność Strefy Gazy nie miała dostępu do żywności, wody ani podstawowych usług, takich jak opieka zdrowotna i schronienie. Nasilenie konfliktu między Hezbollahem a Izraelem doprowadziło do przesiedleń na dużą skalę. Ponadto w 2024 r. Komisja nadal zaspokajała potrzeby humanitarne ludności syryjskiej, a także syryjskich uchodźców i społeczności przyjmujących znajdujących się w trudnej sytuacji w krajach sąsiadujących (Turcja, Liban, Jordania, Egipt i Irak). W Afryce Północnej występuje również kilka obszarów pod szczególną presją wynikającą przymusowych wysiedleń. Uchodźcy zachodniosaharyjscy, którzy zebrali się w pięciu obozach wokół Tinduf na Saharze w Algierii, są uzależnieni od zewnętrznej pomocy humanitarnej. Libia i Egipt są nadal dotknięte napływem uchodźców po eskalacji przemocy w Sudanie. Ponadto Libia pozostaje głównym punktem wyjścia dla mieszanych przepływów migracyjnych do Europy. Do końca 2024 r. Komisja przeznaczyła na pomoc humanitarną dla Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej 526,5 mln EUR.

2.3. Azja Południowo-Zachodnia i Półwysep Arabski

Sytuacja humanitarna w Afganistanie jest dramatyczna: 22,9 mln osób potrzebuje pomocy humanitarnej, a jedna trzecia ludności boryka się z wysokim poziomem poważnego braku bezpieczeństwa żywnościowego. Represyjna polityka talibów, która w nieproporcjonalnym stopniu dotyka kobiety i dziewczęta, nadal utrudnia działalność organizacji humanitarnych w tym kraju. Kryzys w Afganistanie ma wpływ również na kraje sąsiadujące. W Iranie przebywa do sześciu milionów Afgańczyków, a w Pakistanie – około 3,1 mln Afgańczyków o różnych statusach. Na Półwyspie Arabskim konflikt w Jemenie trwa już jedenasty rok, a ludność tego kraju cierpi z powodu poważnego braku bezpieczeństwa żywnościowego i niedożywienia, powtarzających się ognisk epidemii, przesiedleń i innych poważnych problemów związanych z ochroną. W 2024 r. Komisja przeznaczyła 306,9 mln EUR na reagowanie kryzysowe w obu regionach.

2.4. Afryka Wschodnia i Południowa

W Afryce Wschodniej i Południowej przebywa 28 % wszystkich osób potrzebujących pomocy humanitarnej. W regionie tym występują konflikty siłowe, przesiedlenia ludności, cykliczne ekstremalne zjawiska pogodowe i powtarzające się epidemie. Sudan stoi w obliczu największego na świecie kryzysu przesiedleńczego, w którym ze swoich domów zostało wysiedlonych ponad 14,5 mln osób. Ponad połowa ludności cierpi z powodu poważnego braku bezpieczeństwa żywnościowego, a konflikt wywołał powszechną przemoc, w tym przemoc seksualną i przemoc na tle etnicznym, rekrutację dzieci-żołnierzy oraz poważne naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego. W regionie Większego Rogu Afryki – w Sudanie Południowym, Dżibuti, Etiopii, Kenii i Somalii – pomocy humanitarnej potrzebuje blisko 45 mln osób. Konflikty i skutki zagrożeń naturalnych, takich jak lokalne susze, powodzie i osuwiska, spotęgowane przez zmianę klimatu, powodują przesiedlenia wewnętrzne, brak bezpieczeństwa żywnościowego i przepływy transgraniczne. W Afryce Południowej przedłużająca się susza wywołana przez El Niño sprawiła, że z poważnym brakiem bezpieczeństwa żywnościowego boryka

się 30 mln osób w 14 krajach. Region ten nadal mierzy się z zagrożeniami naturalnymi, takimi jak cyklon tropikalny Chido i ogniska epidemiczne. W 2024 r. na zaspokojenie tych i innych pilnych potrzeb humanitarnych w regionie przeznaczono budżet w wysokości ponad 542,8 mln EUR.

2.5. Afryka Zachodnia i Środkowa oraz Wielkie Jeziora

Szereg konfliktów, które mają charakter regionalny i są ze sobą powiązane, dotyczy Afryki Zachodniej i Środkowej, a ich skutki są spotęgowane przez zmianę klimatu. Kryzys w Kotlinie Czadu dotykający Czad, Kamerun, Nigerię i Niger to dotkliwy i przedłużający się problem, który trwa od 15 lat. W środkowej części Sahelu przemoc wobec ludności cywilnej napędza przymusowe przesiedlenia w tym regionie i w państwach nadbrzeżnych Zatoki Gwinejskiej. W 2024 r. w regionie Sahelu i jeziora Czad pomocy humanitarnej potrzebowało łącznie 43,3 mln osób. Konflikt we wschodniej części Demokratycznej Republiki Konga z udziałem armii kongijskiej FARDC, różnych ugrupowań zbrojnych oraz rebelii M23 wspieranej przez Rwandę doprowadził do drastycznego wzrostu potrzeb humanitarnych, w tym do przesiedlenia około siedmiu milionów osób. Naruszenia praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego mają miejsce codziennie, podobnie jak powszechna przemoc seksualna i przemoc ze względu na płeć. Ponadto w 2024 r. w regionie Wielkich Jezior wystąpiły ogniska epidemii zarówno wirusów małpiej ospy (Mpox), jak i Marburg. Aby reagować na kryzysy w Afryce Zachodniej, Środkowej i w regionie Wielkich Jezior, w 2024 r. Komisja przeznaczyła budżet w wysokości 413,1 mln EUR na rozwiązanie problemu braku bezpieczeństwa żywnościowego, niedożywienia i potrzeb wielosektorowych.

2.6. Azja Południowo-Wschodnia i region Pacyfiku

W 2024 r. nasilił się konflikt zbrojny w Mjanmie/Birmie, powodując niektóre z najpoważniejszych naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego odnotowanych na świecie. Pomocy humanitarnej potrzebuje w tym kraju ponad 20 mln osób (prawie 40 % ludności). Od czasu wojskowego zamachu stanu przeprowadzonego przez siły zbrojne Tatmadaw w 2021 r. dziesiątki tysięcy osób uciekły z Mjanmy/Birmy do krajów sąsiadujących, aby szukać schronienia. Dotyczy to m.in. Rohingjów, którzy w dużej liczbie odbywają ryzykowne podróże morskie. Koks Badżar w Bangladeszu stanowi największy na świecie obóz dla uchodźców – przebywa w nim prawie milion uchodźców bezpieczeństwa Rohingjów zależnych od pomocy. W regionie Pacyfiku UE zareagowała na rosnącą liczbę klęsk żywiołowych związanych z klimatem. W 2024 r. budżet wyniósł 95,6 mln EUR.

2.7. Ameryki i region Karaibów

Ameryka Centralna i Południowa łączą wysokie narażenie na przemoc, zagrożenia naturalne, ubóstwo i nierówności w kontekście transkontynentalnego mieszanego kryzysu migracyjnego. Kryzys humanitarny w Wenezueli znacznie przybrał na sile, ponieważ w 2024 r. nasiliły się zamieszki polityczne i społeczne, a dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, żywności i wody pitnej był poważnie zagrożony. Przesiedlenia wewnątrz kraju i w całym regionie nadal stanowiły podstawową strategię przetrwania – 7,7 mln Wenezuelczyków uciekło z kraju. Wpływ wenezuelskiego kryzysu migracyjnego i uchodźczego odczuwa się w całym regionie, od Kolumbii przez Panamę, Gwatemalę, Honduras, Salwador po Meksyk. Osoby przemieszczające się należą do najbardziej bezbronnych ofiar, a często doświadczyły przemocy, w tym ze strony przestępczości zorganizowanej. Na Haiti gangi kontrolują 80 % stolicy Port-au-Prince, a ich wpływy sięgają głęboko do wielu innych części kraju. W 2024 r. wskutek kryzysu na Haiti zginęło

5 000 osób w wyniku przemocy, a 5,5 mln osób cierpi z powodu braku bezpieczeństwa żywnościowego. W 2024 r. Komisja przeznaczyła 165,3 mln EUR na pomoc humanitarną dla obu Ameryk i Karaibów.

3. UDZIELANIE ODPOWIEDNIEJ I SKUTECZNEJ POMOCY HUMANITARNEJ LUDNOŚCI DOTKNIĘTEJ KRYZYSAMI

Aby **wspierać multilateralizm** i globalny ład oparty na zasadach poprzez aktywniejszą rolę i silniejszy głos UE na świecie, Komisja utrzymała silne partnerstwa strategiczne i operacyjne, zarówno dwustronne, jak i wielostronne. Występowała na rzecz znacznego zwiększenia wysiłków w zakresie finansowania pomocy humanitarnej oraz lepszego podziału odpowiedzialności między darczyńcami. Komisja przystąpiła do wykorzystania połączonych funduszy¹¹ w celu dalszego wspierania lokalizacji i finansowania w mniejszym stopniu przeznaczonego na określony cel, a także w ramach **partnerstw programowych**¹² – wieloletnich umów w celu promowania dalszego elastycznego finansowania – tak by zwiększyć efektywność i wpływ systemu pomocy humanitarnej. Komisja w dalszym ciągu angażowała się w proces tzw. wielkiego układu (**Grand Bargain**)¹³, w szczególności w realizację zobowiązań dotyczących jakości finansowania i lokalizacji.

Aby uzupełnić unijne finansowanie pomocy humanitarnej, Komisja uruchomiła swoje wewnętrzne narzędzie reagowania w sytuacjach nadzwyczajnych – **potencjał europejskich działań w zakresie pomocy humanitarnej (EHRC)**¹⁴, wspierając partnerów i ułatwiając pomoc humanitarną, dostarczając towary humanitarne i przewożąc pracowników organizacji humanitarnych do trudno dostępnych obszarów, w których w przeciwnym razie nie byłoby możliwe udzielenie pomocy. W 2024 r. w ramach EHRC zareagowano na 16 kryzysów obejmujących 17 państw¹⁵ i wdrożono szereg usług transportowych, w tym loty czarterowe, oraz różnorodne usługi logistyczne.

- Za pośrednictwem EHRC przetransportowano 97 lotami czarterowymi, transportem morskim i lądowym łącznie 5 319 ton metrycznych sprzętu przeznaczonego do pomocy humanitarnej.
- W ramach unijnego humanitarnego mostu powietrznego (EU HAB) przewieziono łącznie 16 683 pasażerów personelu pomocy humanitarnej, w tym 13 oddelegowanych ekspertów EHRC.
- Partnerom przekazano łącznie 851 ton metrycznych z zapasów EHRC o wartości ponad 4,66 mln EUR.

Komisja uruchomiła również swoje narzędzie finansowania w sytuacjach nadzwyczajnych – **zestaw narzędzi na wypadek sytuacji wyjątkowych**. Składa się on z narzędzia na potrzeby działania w poważnych sytuacjach wyjątkowych na dużą skalę (ALERT), narzędzia do celów zwalczania epidemii, narzędzia do celów reakcji na małą skalę oraz

¹¹ Sudan, Afganistan, Ukraina, Wenezuela, Kolumbia, Haiti.

¹² [Partnerstwa programowe](#).

¹³ [Wielki układ \(Grand Bargain\)](#).

¹⁴ [Potencjał europejskich działań w zakresie pomocy humanitarnej \(EHRC\) – Komisja Europejska](#).

¹⁵ Afganistan, Burkina Faso, Czad, Demokratyczna Republika Konga, Haiti, Kuba, Laos, Liban, Mali, Niger, Palestyna, Rwanda, Saint Vincent i Grenadyny, Somalia, Sudan i Syria.

wsparcia na rzecz funduszu pomocy w przypadku klęsk żywiołowych (DREF) Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca (IFRC). Zapewnia dodatkowe wsparcie finansowe partnerom reagującym na nagłe klęski żywiołowe, w tym na rosnącą liczbę klęsk żywiołowych spowodowanych zmianą klimatu. Zestaw narzędzi na wypadek sytuacji nadzwyczajnych zapewnił około **52,5 mln EUR** na wsparcie **68 działań aktywacyjnych** (wzrost o 70 % w porównaniu z 2023 r.) oraz 85 operacji w ramach DREF.

- Narzędzie do celów reakcji małą skalę uruchomiono 34 razy, w tym na potrzeby reagowania na powódzie w Afganistanie, Kolumbii, Kenii i Meksyku oraz na trzęsienia ziemi, które dotknęły Vanuatu i Kubę.
- ALERT uruchomiono 20 razy w związku z natychmiastową reakcją na powódzie w wielu krajach, w tym w Brazylii, Mjanmie/Birmie, na Filipinach, w Nigerii i Wietnamie oraz na cyklony tropikalne w Bangladeszu i Mozambiku.
- Narzędzie do celów zwalczania epidemii uruchomiono 14 razy w związku z: ogniskiem małpiej ospy w Demokratycznej Republice Kongo i Ugandzie, ogniskiem wirusa Marburg w Rwandzie oraz cholery w Sudanie Południowym, Somalii i Zambii.
- Komisja uzupełniła 85 operacji DREF realizowanych w 62 krajach przez Międzynarodową Federację Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca (IFRC), w tym w odpowiedzi na powódzie, susze, epidemie i ruchy ludności.

Ponadto w 2024 r. Komisja zapewniła stosowanie i opracowywanie polityki, udzielając partnerom zaleceń dotyczących wysokiej jakości, spójnych i rozliczalnych operacji humanitarnych finansowanych przez UE.

Od początku rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie bezpieczeństwo żywnościowe i żywienie znajdują się w centrum programów geopolitycznych i geoeconomicznych. W związku z tym, że 295,3 mln osób doświadczyło poważnego braku bezpieczeństwa żywnościowego w 53 krajach lub terytoriach, a **głód** zgłoszono po raz pierwszy od 2017 r. (w pięciu obszarach Sudanu), poważny brak bezpieczeństwa żywnościowego utrzymuje się na rekordowo wysokim poziomie. W 2024 r. Komisja przeznaczyła na **pomoc żywnościową oraz na żywienie i zapobieganie głodowi** około 720 mln EUR, czyli 7 % więcej niż w 2023 r.

W 2024 r. **pomoc humanitarna Komisji w zakresie zdrowia** wyniosła 357 mln EUR na całym świecie. Przykłady opieki ratującej życie obejmowały wspieranie dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej i opieki w zakresie zdrowia reprodukcyjnego, opieki medycznej dla ofiar przemocy ze względu na płeć, wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego i wsparcia psychospołecznego, opieki pourazowej i rehabilitacji. W 2024 r. Komisja zareagowała na ogniska **cholery, małpiej ospy**¹⁶ oraz **choroby marburskiej** na kontynencie afrykańskim.

Działania Komisji na rzecz propagowania poszanowania **międzynarodowego prawa humanitarnego** oraz ochrony pomocy i pracowników służby zdrowia kontynuowano poprzez publiczne oświadczenia i interwencje na forach wielostronnych i podczas wydarzeń na wysokim szczeblu. Komisja zapewniła również finansowanie projektów

¹⁶ Reakcja na małpią ospę jest dobrym przykładem wykorzystania unijnych synergii. Operacja obejmowała współpracę z Europejskim Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób.

związanych z międzynarodowym prawem humanitarnym. Obejmowało to wsparcie dla programu zapobiegania naruszeniom międzynarodowego prawa humanitarnego prowadzonego przez Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża (MKCK) oraz wzmocnienie monitorowania naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego. Komisja uruchomiła też inicjatywę mającą na celu zapewnienie konkretnej pomocy pracownikom organizacji humanitarnych (ochrona pracowników pomocy). Mechanizm ten zapewnia wsparcie i ochronę pracownikom organizacji humanitarnych zagrożonym lub dotkniętym incydentami krytycznymi.

Ochrona pozostaje priorytetem we wszystkich sektorach pomocy humanitarnej, a Komisja przeznacza **14 % całkowitej puli środków finansowych na sektorowe działania ochronne.** Kryzysy humanitarne w różny sposób wpływają na kobiety, dziewczęta, chłopców i mężczyzn, a indywidualne podatności na zagrożenia, takie jak życie z niepełnosprawnościami, będą miały wpływ na przeżyte doświadczenia związane z kryzysem. W związku z tym Komisja nadal uwzględniała kwestie włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami oraz problematykę płci i wieku we wszystkich sektorach interwencji.

Ponad **234 mln dzieci i młodych ludzi** dotkniętych kryzysami na całym świecie pilnie potrzebuje dostępu do nauki¹⁷. Obejmuje to 72 mln młodych osób nieuczęszczających do szkoły. W 2024 r. Komisja nadal kładła nacisk na **edukację w sytuacjach nadzwyczajnych**, utrzymując inwestycje w edukację na ambitnym poziomie 10 % rocznego początkowego budżetu UE na pomoc humanitarną, co odpowiada ponad 175 mln EUR.

Jednym z głównych czynników zwiększających potrzeby humanitarne jest obecnie zmiana klimatu. Liczba i dotkliwość zagrożeń naturalnych wzrasta w związku z ociepleniem naszej planety. Komisja zajmuje się nie tylko reagowaniem, ale również gotowością na wypadek klęsk żywiołowych. W związku z tym jedna trzecia wszystkich projektów humanitarnych finansowanych przez Komisję obejmuje komponent gotowości, a wyznaczona linia budżetowa dotycząca **gotowości na wypadek klęsk żywiołowych** wyniosła w 2024 r. **79 mln EUR**. W maju 2024 r. UE i **region Ameryki Łacińskiej i Karaibów** podpisały **protokół ustaleń**¹⁸ w celu zacieśnienia współpracy w zakresie zintegrowanego zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi, wspierając wdrażanie za pośrednictwem globalnej platformy odporności na zmianę klimatu IFRC.

Aby zmniejszyć ślad węglowy i szkodliwy wpływ pomocy humanitarnej na środowisko, w 2023 r. wprowadzono obowiązkowe minimalne wymagania środowiskowe dla wszystkich operacji pomocy humanitarnej finansowanych ze środków UE. W 2024 r. zorganizowano szereg warsztatów i kursów dla partnerów i pracowników DG ECHO. Komisja nadal finansowała innowacyjne projekty dotyczące **ekologizacji pomocy humanitarnej** oraz działała jako sekretariat deklaracji darczyńców pomocy humanitarnej w sprawie klimatu i środowiska.

Aby wesprzeć rzecznictwo i zwiększyć widoczność pomocy humanitarnej UE, Komisja stworzyła różnorodne produkty medialne i zaangażowała się w szeroki zakres **działań komunikacyjnych**. Wśród najważniejszych wydarzeń znalazła się **kampania #FeedingHope dotycząca pomocy humanitarnej**, która dotarła do ponad 70 mln osób w 10 państwach członkowskich; oznacza to ponad dwukrotne zwiększenie liczby

¹⁷ [Szacunki globalne 2025 Aktualizacja | Edukacja nie może czekać.](#)

¹⁸ [Protokół ustaleń.](#)

odbiorców w porównaniu z kampaniami w poprzednich latach. W trzeciej edycji Europejskiego Forum Humanitarnego wzięło udział prawie 1 500 uczestników z całego świata.

4. PRZEGLĄD WSZYSTKICH ZEWNĘTRZNYCH OCEN PRZEPROWADZONYCH W ODNIESIENIU DO KONKRETNÝCH OPERACJI

Służby Komisji zajmujące się przeprowadzaniem ocen są odpowiedzialne za nadawanie kierunku funkcji oceny, koordynowanie tej funkcji, jej monitorowanie i prowadzenie sprawozdawczości z jej stosowania. Opracowują one terminowe, wysokiej jakości wyniki ocen, aby zapewnić dostępność dowodów, możliwość świadomego podejmowania decyzji i rozliczalność. Oceny mogą mieć charakter geograficzny lub tematyczny bądź koncentrować się na konkretnym partnerstwie. W załączniku III przedstawiono wykaz ocen zakończonych w 2024 r. oraz wykaz ocen będących w toku.

5. POWIĄZANE STRONY

- Ogólne informacje na temat DG ds. Europejskiej Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej (DG ECHO):
<http://ec.europa.eu/echo/pl>
- Informacje finansowe dotyczące działań Komisji Europejskiej z zakresu pomocy humanitarnej w 2024 r.:
[Decyzje w sprawie finansowania \(projekty o dużym oddziaływaniu\) podjęte w 2024 r. – Komisja Europejska](#)
- Informacje operacyjne z poprzednich lat:
[Dyrekcja Generalna ds. Prowadzonych przez UE Operacji Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej |Komisja Europejska \(europa.eu\)](#)
- Roczne sprawozdanie z działalności z 2024 r.:
[Roczne sprawozdanie z działalności za 2024 r. – Dyrekcja Generalna ds. Prowadzonych przez UE Operacji Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej \(ECHO\) – Komisja Europejska](#)
- Sprawozdanie roczne z zarządzania i wykonania za 2024 r.:
[Plan zarządzania na 2024 r. – Europejskie operacje ochrony ludności i pomocy humanitarnej – Komisja Europejska](#)
- Sprawozdania z oceny DG ECHO:
https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_pl
- Dane dotyczące finansowania pomocy humanitarnej przez Komisję Europejską i państwa członkowskie:
[Zakładka „Home” – Komisja Europejska \(europa.eu\)](#)